

Nota “Strategische aandachtspunten en mogelijke beleidsinitiatieven Lokaal Sociaal Beleid” – Affligem – bouwstenen

Update: 22 oktober 2007

Samen werken aan lokaal sociaal beleid

Het decreet lokaal sociaal beleid van 19 maart 2004 (BS 12 mei 2004) legt het Ocmw én de gemeente op om één gezamenlijk Lokaal Sociaal Beleidsplan op te maken. Dit plan omvat een visie, een omgevingsanalyse, een meerjarenplan met acties en middelen, de taakverdeling en werkafspraken tussen gemeente en Ocmw en tot slot de wijze waarop de lokale actoren en de bevolking betrokken worden.

Het decreet lokaal sociaal beleid wil voor iedereen gelijke toegang verzekeren tot het recht op een menswaardig leven. Dit vereist het verhogen van het bereik en van de toegankelijkheid van de sociale dienstverlening.

Het Ocmw en de gemeente zullen daartoe voortaan het lokaal sociaal beleidsplan voorbereiden en coördineren via een gezamenlijk plan dat de gemeenschappelijke doelstellingen over “welzijn” overkoepelt. Dit vereist van de besturen samenwerking en een gefundeerde visie op lokaal sociaal beleid. Een basis van gelijkheid en complementariteit tussen Ocmw en gemeente vormt het fundament van een goed lokaal sociaal beleidsplan.

Dit decreet wil tevens voor iedereen gelijke toegang verzekeren tot het recht op een menswaardig leven. Hierbij zal het beleid vooral de aandacht moeten vestigen op de bereikbaarheid voor kwetsbare groepen.

De maximale toegankelijkheid van de sociale dienstverlening via het Sociaal Huis vormt dan ook een belangrijke peiler.

Missie

Het lokaal bestuur Affligem stelt de zorg voor het welzijn en het waarborgen van de sociale grondrechten voor iedere inwoner van Affligem of eenieder die verblijft op het grondgebied van Affligem zoals opgesomd in de artikelen 23 en 24 van de Grondwet, centraal.

Artikel 23 met betrekking tot de erkenning van de sociale grondrechten, luidt als volgt: “*Ieder heeft het recht een menswaardig bestaan te leiden*”. Dit betekent het recht op:

- arbeid en de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil;
- billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning;
- informatie, overleg en collectief onderhandelen;
- sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;

- behoorlijke huisvesting;
- de bescherming van een gezond leefmilieu;
- culturele en maatschappelijke ontplooiing.

Artikel 24 van de Grondwet zegt dat iedereen recht heeft op onderwijs met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht.

Aanvullend kan gesteld worden dat de eigenlijke missie van het Ocmw vervat zit in artikel 1 van de Ocmw-wet. Namelijk, er voor zorgen dat iedereen een menswaardig bestaan kan leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. In dit kader ook is het Ocmw actief op volgende domeinen: maatschappelijke dienstverlening, de zorg voor bejaarden, de gehandicaptenzorg en de zorg voor kinderen.

Beide besturen ondernemen niet alleen acties die gericht zijn op sociale dienst -en hulpverlening, maar geven ook aandacht aan de sociale aspecten van andere beleidsdomeinen. Dit betekent een engagement om door middel van een integraal welzijnsbeleid de welzijnsaspecten binnen de andere gemeentelijke terreinen te benadrukken. Op die manier krijgen ook die sectoren die traditioneel niet tot het “sociale veld” worden gerekend, een plaats in het lokaal sociaal beleidsplan.

Het lokaal sociaal beleid is er voor alle inwoners van de gemeente Affligem. Wel wordt een extra inspanning geleverd voor meer kwetsbare groepen. We denken hierbij bv. aan kansarmen, senioren, éénoudergezinnen enzovoort.

Er wordt tevens budgettaire ruimte voorzien voor een kwaliteitsvolle dienst -en hulpverlening, rekening houdend met toekomstige projecten en wettelijke verplichtingen. Het bestuur gaat verantwoord om met het budget en biedt de nodige transparantie.

Vanuit de voormelde “globale” missie evenals vanuit de verschillende beleidsdomeinen kunnen we een eigen missie van beide lokale besturen in het kader van het lokaal sociaal beleid, distilleren.

In deze missie moeten volgende speerpunten aan bod komen:

- het gaat over een eerstelijns dienst- en hulpverlening;
- die kwalitatief is;
- goed afgestemd op de noden van de bevolking;
- complementair aan elkaar;
- alsook goed toegankelijk en laagdrempelig.

Vandaar een eerste aanzet tot missie:

De gemeente en het Ocmw van Affligem willen een coherent sociaal beleid voeren dat gebaseerd is op een open communicatie met de bevolking en alle betrokken actoren. Via dit beleid willen we aan alle inwoners een kwalitatieve en geïntegreerde eerstelijnsdienst- en hulpverlening bieden:

- *door de realisatie van een laagdrempelig sociaal huis;*
- *rekening houdend met regionale en lokale evoluties;*
- *met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen;*

- *die tegemoetkomt aan de specifieke noden van de bevolking.*

Visie

Het Ocmw en de gemeente zijn beiden partners in lokaal sociaal beleid. Hierbij neemt het Ocmw de coördinerende rol op. Het OCMW is immers hét aanspreekpunt bij uitstek voor de burger met zijn welzijnsvragen.

Een dergelijk partnerschap impliceert een goede samenwerking met de gemeente, zoals ook opgenomen in het bestuursakkoord tussen gemeente en Ocmw. Hierin worden werkafspraken gemaakt en wordt de voortrekkersrol van het Ocmw formeel bevestigd. Het overleg tussen gemeente en Ocmw wordt omwille van het grote belang gestructureerd.

Welzijn valt onder alle mogelijke beleidsdomeinen. Bij iedere beslissing dient de impact hiervan voor bepaalde doelgroepen te worden geëvalueerd.

Een goede informatiedoorstroming tussen beide besturen is uiteraard van essentieel belang. Dit is immers noodzakelijk voor een efficiënte doorverwijzing.

Naast het Ocmw en de gemeente zijn ook de lokale actoren in het welzijnsveld belangrijk voor het doen slagen van het lokaal sociaal beleidsplan. Daarom is het Ocmw volop bezig met de uitbouw van een welzijnsnetwerk. Samenwerkingsverbanden zijn zowel op cliënt- als voorzieningenniveau belangrijk voor een optimale doorverwijzing en het vermijden van overlappingsen.

Een klantgerichte benadering

In het kader van het lokaal sociaal beleid wordt een dienst- en hulpverlening geboden zonder voorrang te geven aan een bepaalde ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging. Neutraliteit wordt gegarandeerd.

De vrije keuze van de burger wordt gerespecteerd.

Burgers worden op een doeltreffende wijze geholpen of doorverwezen.

Er wordt bovendien gewerkt op maat van de burger waar mogelijk.

De burger heeft recht op een klantvriendelijk onthaal.

Het gebouw en de burelen moeten toegankelijk zijn voor iedere burger. Er wordt gestreefd naar een maximale bereikbaarheid.

Door een goede communicatie werkt het Ocmw aan drempelverlaging.

In het belang van een goede klantgerichte benadering stelt het Ocmw de zelfredzaamheid van de cliënt centraal. Telkens wordt de persoon gestimuleerd om zelf stappen te zetten en zijn lot in eigen handen te nemen.

De visie op personeel

We beogen een positief personeelsbeleid.

Gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers zijn van het grootste belang voor de goede werking van het lokaal sociaal beleid. Het bestuur besteedt hierbij aandacht aan de volledige persoon.

Onze medewerkers beschikken over volgende basiscompetenties: klantgerichtheid, teamgeest, spirit om vooruit te gaan, openheid, verantwoordelijkheidszin, respect.

We streven er bovendien naar dat onze medewerkers met elkaar en met onze klanten omgaan volgens de *RAPP-aanpak*. Dit betekent een omgang gebaseerd op *Respect, Aandacht, Passie en Plezier*.

Dit zijn duidelijke aandachtspunten in het functioneren van elke medewerker.

Omdat competente medewerkers recht hebben op een competente organisatie worden de werkomstandigheden verbeterd waar nodig. Er wordt aandacht besteed aan de veiligheid van de medewerker.

Er zal ook beroep worden gedaan op een equipe vrijwilligers. Zij vormen een belangrijke steunpilaar in de werking. Het is van groot belang dat de vrijwillige inzet en het professionele werk elkaar vinden. Beiden hebben hun eigen identiteit en kunnen elkaar onmogelijk vervangen. Ze vullen elkaar aan.

Visie op de organisatie

Het lokaal sociaal beleid volgt de tendensen in de samenleving op en speelt erop in.

De eigen werking wordt kritisch bekeken en bijgestuurd waar nodig. In dit kader zal aan de hand van een inmiddels uitgewerkte Diensten-Doelgroepen-Matrix – een “waaier van dienstverleningen ten behoeve van diverse doelgroepen” – verder dienen nagegaan te worden welke taken bij welke diensten horen.

Eveneens de samenwerking met externe partners – derde actoren – mag hierbij niet uit het oog worden verloren.

Nuttige vragen ter verdere uitdieping kunnen alvast zijn: Waar moet de burger terecht Kunnen? Hoe kunnen we onze dienstverlening optimaal laten verlopen? Enz.

Lokaal Sociaal Beleid Affligem: strategische aandachtspunten en mogelijke beleidsinitiatieven
--

Willen we als gemeentelijke overheid een correct beleid voeren, dan moeten er ook keuzes worden gemaakt. Daarom werden er op basis van een Omgevingsanalyse, een Diensten-Doelgroepen-Matrix voor beide lokale besturen (incl. derde actoren), evenals een grondige interne analyse van de resultaten van diverse overlegmomenten door gemeentelijke LSB-Themawerkgroepen, voorlopig vijf thema's afgebakend.

Deze thema's zijn achtereenvolgens: Senioren, Kinderopvang, Gezondheid & preventie, Wonen en Sociaal Huis.

SENIOREN

Beknopte thema-relevante synthese van de omgevingsanalyse:

Ook Affligem blijft niet gespaard van de “aanstormende” vergrijzing. Van de oudste leeftijdsgroepen heeft meer dan 38% geen centrale verwarming, meer dan 16% geen badkamer en meer dan 6% geen toilet met waterspoeling in huis.

Wat betreft de voorhanden zijnde woongelegenheden in rusthuizen en serviceflats, ligt het percentage gerealiseerde plaatsen fors onder het Vlaamse gemiddelde. In Affligem zijn daarnaast ook geen erkende plaatsen voor dagopvang van senioren. Ook wat het aantal gerealiseerde erkende plaatsen voor kortverblijf betreft, blijft Affligem achter.

Daarnaast is er een algemeen gebrek aan informatie over diensten, voordelen, premies ... Ook de verschillende thuiszorgdiensten zijn onvoldoende gekend en uitbreiding ervan is zeker noodzakelijk.

In Affligem is het aandeel personen met een handicap (60+) erg hoog (15 per 1000).

Een ouderenbehoeftenonderzoek werd inmiddels opgestart, dit als verdere ondersteuning van de verslagen van de Themawerkgroep Senioren. Ofschoon de resultaten van dit grootschalig onderzoek op vandaag nog niet zijn gekend, zullen deze zeker meegenomen en verder geïntegreerd worden in de verdere uitwerking van het lokaal sociaal beleidsplan Affligem.

Aandachtspunten binnen het thema “Senioren” kunnen dan ook zijn:

- **Informatie en dienstverlening:** welke hulpverlening en welke diensten zijn er voorhanden?
- **Seniorenraad:** spreekbuis voor senioren, lancering behoeftenonderzoek ...;
- **Seniorenhuisvesting:** tekort aan dagopvang, kortverblijf, rustoord, serviceflats ... Daarnaast ook zorgen dat mensen zo lang mogelijk in eigen omgeving kunnen blijven wonen (kwaliteit van de eigen woning);
- **Seniorenzorg:** bekendheid en uitbreiding thuiszorgdiensten, sociale isolatie doorbreken ...;
- **Mobiliteit:** minder mobiele mensen de kans geven zich te verplaatsen naar diensten toe, openbaar vervoer ...

KINDEROPVANG

Beknopte thema-relevante synthese van de omgevingsanalyse:

In het algemeen stijgt de totale behoefte aan kinderopvang in Affligem. In onze gemeente zijn er geen plaatsen voor buitenschoolse opvang voorzien. Daarnaast zijn er ook te weinig onthaalmoeders in Affligem. Er is wel reeds een mooi aanbod van opvang tijdens de grote vakantie. Er is ook duidelijk nood aan opvang tijdens de kortere vakanties.

Een Lokaal Overleg Kinderopvang ging reeds van start en heeft onder andere de opdracht een algemene bevraging van de ouders in de gemeente Affligem te realiseren. Ook deze resultaten

zullen worden meegenomen en verder geïntegreerd in de verdere uitwerking van het lokaal sociaal beleidsplan.

Aandachtspunten binnen het thema “Kinderopvang” kunnen dan ook zijn:

- **Informatie en dienstverlening:** ouders dienen zich goed te kunnen informeren over mogelijke opvang voor hun kinderen;
- **Kwalitatief kinderopvangbeleid:** voor- en naschoolse opvang, buitenschoolse opvang, uitbouw opvang voor kinderen van 0 tot 3 jaar, inhoud en locatie vakantie-opvang.

GEZONDHEID & PREVENTIE

Beknorte thema-relevante synthese van de omgevingsanalyse:

In Affligem zijn de gezinnen relatief tevreden over het aanbod van de gezondheidsdiensten in de buurt. Vzw Logo “Pajottenland & Zennevallei” heeft voor onze regio 2,5 full equivalenten ter beschikking voor 17 gemeenten. Zij kunnen ingaan op concrete vragen van gemeenten, voor zover die vraag ook past in de thema’s die zij kunnen/mogen behandelen. Logo beschikt tevens over heel wat materiaal in het kader van sensibilisering en educatie dat bovendien gratis kan worden ontleend. De samenwerking met de gemeente Affligem loopt vlot.

Aandachtspunten binnen het thema “Gezondheid & preventie” kunnen dan ook zijn:

- **Informatie en dienstverlening:** alle informatie centraliseren over het brede aanbod aan gezondheidspromotie in onze gemeente;
- **Gezondheidspromotie naar de gehele bevolking toe:** gezondheidsbevorderende acties met bijzondere aandacht voor bepaalde doelgroepen.

WONEN

Beknorte thema-relevante synthese van de omgevingsanalyse:

Het comfort van de woningen is een indicatie voor de woonkwaliteit in een gemeente. In Affligem moet 5,2% van de woningen het stellen zonder klein comfort. Dit percentage ligt hoger dan in het arrondissement, de provincie en in Vlaanderen.

Comfort hangt vaak samen met de ouderdom van de woningen. Onder de oudere woningen zijn er vaak nog terug te vinden die niet zijn uitgerust met essentiële basis-comfortelementen zoals een toilet met waterspoeling of badkamer.

In Affligem is er ook behoefte aan sociale huurwoningen. Affligem blijkt onder het Vlaamse gemiddelde te zitten van 5% sociale huurwoningen ten aanzien van het totaal aantal woningenbestand. Er moet dus een inhaalbeweging gemaakt worden.

Het totaal aantal aanwezige sociale koopwoningen bedraagt 372 eenheden. Ook daaraan is dus nood.

Aandachtspunten binnen het thema “Wonen” kunnen dan ook zijn:

- **Informatie en dienstverlening:** informatie over premies, renovaties, toelagen ...;
- **Kwaliteit van de eigen woning:** uitrusting van woningen met basis-comfortelementen, goede verluchting, tochtproblemen wegwerken, renovatie stimuleren ...;
- **Sociaal wonen:** huisvesting voor iedereen, maar ook voor minder vermogenden, ook in het kader van de concretisering van het ruimtelijke structuurplan voor het grondgebied van Affligem.

SOCIAAL HUIS

Beknpte thema-relevante synthese van de omgevingsanalyse:

Het lokaal sociaal beleid is volgens het decreet gericht op een maximale toegankelijkheid van de dienstverlening voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep. Met het oog op de realisatie van deze doelstelling dient beide lokale besturen – gemeente én Ocmw-bestuur – samen een Sociaal Huis te realiseren. Dit “huis” dient minimaal een informatie-, loket- en doorverwijsfunctie te omvatten.

In Affligem worden sommige diensten zowel door het Ocmw als door de gemeente verleend. Terzake kunnen we verwijzen naar de Diensten-Doelgroepen-Matrix die werd gemaakt. In het bijzonder dan met betrekking tot volgende aspecten uit de deelgebieden “algemene sociale dienstverlening”, “financiële steun” en “culturele en maatschappelijke participatie”, kan voormelde “verwevenheid” van dienstverlenende taken worden vastgesteld.

Werken aan toegankelijkheid kan op verschillende manieren gebeuren:

- **Invulling geven aan een loketfunctie:** cfr. oa. thema Wonen;
- **Fysieke en tijdruimtelijke toegankelijkheid verbeteren:** cfr. oa. mobiliteit Senioren;
- **Werken aan kwaliteitsvolle dienstverlening:** cfr. thema Kinderopvang;
- **Sensibiliseren bevolking:** cfr. thema Gezondheid & preventie ...

Op basis van te maken keuzes inzake voormelde strategische aandachtspunten en mogelijke beleidsinitiatieven, dienen vervolgens strategische doelstellingen te worden geformuleerd.

Betrokken doelstellingen zullen deel uitmaken van een strategisch plan 2008-2012, welke vervolgens ook vertaald in een Actieplan met operationele en tactische doelstellingen en specifieke en gerichte acties, gefaseerd zullen worden gerealiseerd.

E. Van Nieuwenhove

Schepen van Sociale zaken
Voorzitter Ocmw Affligem